

Des de l'Oficina de la Defensora de la Ciutadania, davant les consultes rebudes durant els darrers dies per part de mitjans de comunicació, entitats públiques, associacions diverses, i molt especialment des de la ciutadania, **en relació amb l'Acord programàtic de govern entre el Partit Popular i Vox a l'Ajuntament de Palma (Acord PP-Vox, en endavant)**, vull expressar algunes CONSIDERACIONS, però abans us vull transmetre la preocupació perquè la meva Oficina es converteixi en un element de controvèrsia partidista que posi en perill la seva essència i desvirtuï l'esperit de la seva constitució, que en el seu moment va ser per unanimitat dels partits al Ple, amb l'únic sentit del SERVEI A LA CIUTADANIA, per a garantir i defensar els seus drets davant una possible vulneració a causa de les actuacions municipals, i la contribució a la millora de l'Administració.

Pas a exposar, ara, algunes consideracions, desmarcant-me dels postulats i els manifestos partidistes legítims, la valoració dels quals, però, queda fora de les meves competències:

PRIMERA. La institució de la Defensora no pot entrar, i no hi entra, en el fons polític dels acords, perquè no forma part de la nostra competència; no obstant això, hi ha algunes puntualitzacions que cal traslladar a l'opinió pública perquè podrien afectar directament els drets de la ciutadania i la institució de la Defensora quant a la guarda dels drets de la ciutadania.

SEGONA. Les meves consideracions passen necessàriament pel punt 7 de l'Acord PP-Vox, ja que tracta sobre la naturalesa, el funcionament, l'organització i, possiblement també, sobre l'existència de la Defensora de la Ciutadania, tal com està prevista a la normativa actual.

És important ressenyar que fins al moment de la redacció d'aquest document **no he rebut cap comunicació formal de cap entitat municipal, malgrat la clara incidència dels acords a la institució de la Defensora.**

Així doncs, la informació de què dispòs és la publicada en els mitjans de comunicació, inclòs el document de l'Acord programàtic PP-Vox fet públic el 7 de setembre, que en el punt 7 exposa exactament:

7. **Eliminaremos las duplicidades en los organismos municipales y adecuaremos el alcance de la figura de “Defensor de la ciudadanía” dentro del contexto de la organización actual y que sea un funcionario de libre designación.**

La redacció d'aquest punt no concreta ni quines són les “duplicidades en los organismos municipales” que s'han d'eliminar ni en què consistiria “la adecuación del alcance” de la Defensora. És per això que ens preocupa que hi pugui haver intenció de limitar o fins i tot eliminar la institució de la Defensora. Cal recordar que en innumerables ocasions s'ha explicat a la Comissió de Reclamacions i Suggestiments la naturalesa de l'entitat i les seves competències, deixant molt clar que cap altra entitat municipal realitza la mateixa tasca de la institució de la Defensora, i per tant no existiria la pretesa duplicitat.

Llavors, a la segona part del punt 7, s'indica que la Defensora “sea un funcionario de libre designación”, fent palesa la voluntat inequívoca de voler exercir un control sobre el nomenament del càrrec i sobre la

persona al capdavant de la institució, alhora que no es té en compte la normativa actual quant a la forma d'elecció, basada en els Principis de Venècia.¹

Cal recordar que la figura d'un/una Defensor/ra té un mandat de 5 anys, establert al Reglament orgànic de drets de la ciutadania de Palma, i en cap cas pretén perpetuar-se, com es podria esdevenir en la condició d'un/una funcionari/nària. D'altra banda, la normativa preveu que la selecció i el nomenament del Defensor/ra són competència del Ple municipal, com a ens que representa la sobirania del poble. A més l'elecció obliga a una majoria qualificada de tres cinquens; tot plegat, **lluny del que proposa el mencionat punt 7 de l'Acord, mitjançant el procés de "Lliure designació"**, que permetria a una sola persona, en el cas del nostre Ajuntament un/una regidor/ra, decidir sobre el nomenament d'un/una futur/ra Defensor/ra.

Aquesta nova forma que es proposa tindria, doncs, implicacions directes sobre nomenament i cessament i per tant sobre la independència i autonomia del/de la Defensor/ra que actualment "[...] exerceix les seves funcions amb total independència i no està subjecte a cap mandat imperatiu. No rep instruccions de cap autoritat i exerceix les seves funcions amb plena autonomia i segons el seu criteri [...]", segons indica l'article 20.4 del Reglament orgànic de drets de la ciutadania de Palma.

El punt 7 de l'Acord és, doncs, un oxímoron ja que entra en conflicte amb la normativa d'aplicació i amb la doctrina jurídica establerta des de fa anys. Per tant el punt 7 afecta sense cap dubte els drets de la ciutadania perquè la persona que els hauria de defensar podria estar sotmesa a la voluntat dels governs de torn.

TERCERA. Les normes es poden canviar i està en mans dels governs la modificació o derogació dels texts legals que ordenen la nostra realitat jurídica, però els responsables municipals no poden legislar en contra de normativa de rang superior i no entendriem qualsevol canvi en el sentit del que proposa el punt 7 pels arguments ja exposats. Per tant, si aquests canvis legislatius es produïssin per a poder fer efectiu el contingut del punt 7, potser la institució mantindria el mateix nom però el concepte que defineix el que és un/una Defensor/ra s'hauria deslegitimant fins al punt de buidar de contingut la institució.

QUARTA. Atès el que s'ha exposat, preocupa aquesta Defensora l'afectació dels drets de la ciutadania amb l'execució dels acords, però en especial els terminis en què es pretenguin materialitzar aquests, perquè tan important com el contingut pot ser el calendari d'aplicació. És per això que caldria recordar a qui correspongui que tant la Llei 23/2006, de capitalitat, com el Reglament orgànic de drets de la ciutadania preveuen, a l'article 51 i a l'article 23, respectivament, una sèrie de supòsits per al cessament de la persona al capdavant que no serien d'aplicació en les circumstàncies actuals i, per tant, el nomenament i/o el cessament d'un/una Defensor/ra per la via de la "lliure designació" requeriria de la modificació prèvia de la normativa actual. Avui la implementació de la proposta del punt 7 de l'Acord suposaria incórrer en una il·legalitat.

CINQUENA. Finalment, em permet destacar que, malgrat el que proposa el punt 7 dels Acords PP-Vox, des de la creació de la institució del/de la Defensor/ra fins avui mateix, tots els grups municipals amb representació al Ple, les entitats ciutadanes i d'altres entitats públiques i professionals han reconegut l'activitat de la Defensora de la Ciutadania amb elogis quant a la imparcialitat i la utilitat en la defensa dels

¹ Els Principis de Venècia (adoptats per la Comissió de Venècia -òrgan consultiu del Consell d'Europa- el 15 març de 2019 en la seva sessió plenària) representen un desenvolupament ulterior del "Principis de París" (adoptats en 1991 i avalats per l'Assemblea General de les Nacions Unides en 1993, estableixen estàndards mínims per a una tasca eficaç en Institucions de Drets Humans), amb l'objectiu de desenvolupar un conjunt de principis complementaris que garanteixen les actuacions i necessitats de les institucions per a la defensa de Drets humans.

drets humans a la ciutat. I els únics canvis sobre els quals s'havia pronunciat el Ple fins ara havien estat en el sentit de millorar els recursos de la institució.

El mateix Sr. Martínez, batle, en data 21 juny, manifestava públicament estar a favor de la continuïtat de la institució de la Defensora de la Ciutadania de Palma, de la meua continuïtat com a titular al capdavant i del suport a la meua Oficina.

Des de l'any 2016, en què vaig ser nomenada, han passat per la Defensora milers de persones a presentar les seves reclamacions i són centenars de milers les que s'han pogut beneficiar per les propostes de la Defensora, atès l'efecte multiplicador de les nostres actuacions.

Vull concloure aquestes consideracions amb la DECLARACIÓ, com a titular de la institució de la Defensora, que em **mantindré ferma en la defensa dels drets de la ciutadania amb la màxima honestedat i imparcialitat**, sempre atenta als canvis que es produeixin, complint la legalitat vigent i amb la independència i l'autonomia pròpies del meu càrrec.

No podria entendre d'altra manera el meu exercici de servei a la ciutadania.

Com sempre, qued a la disposició de qualsevol consulta o aclariment.

Palma, 11 de setembre de 2023

Anna Moilanen
Defensora de la Ciutadania